Szilágyi Zsófia

Hacsak fel nem támasztja

KÖNYVKRITIKA - KÖVETÉSI TÁVOLSÁG - LXI. évfolyam, 11. szám, 2017. március 17.

Benyovszky Krisztián: A Morgue utcától a Baker Streetig – és tovább, Kalligram Kiadó, Dunaszerdahely–Pozsony, 2016, 376 oldal, 2990 Ft

Benyovszky rendkívül nyitott és széleskörűen tájékozott irodalmár, nemcsak az elemzésre választott művek változatosságából látszik ez, hanem abból is, mi mindenre kíváncsi: a szemiotikai nézőpont meghatározó az elemzéseiben, de műfajelméleti problémák ugyanúgy érdeklik (mondjuk, amikor egy elfelejtett magyar crossover krimit elemez, Barsi Ödön 1947-es *Egy lélek visszatér*jét), mint az a kérdés, vajon mennyiben függhet össze a két világháború közti magyar ponyva „lesajnálása" azzal, hogy ezek a könyvek a szó szoros értelmében elolvashatatlanok, hiszen újabb kiadásokban nem hozzáférhetők. Egyetlen vizsgálati lehetőséget utasít el több ízben: hol finomabb, hol erőteljesebb morgással emlegeti azokat az elemzőket, akik irodalmi hősök modelljeit, életbeli másait kutatják. Ahogy írja, két „összemérhetetlen világot" kívánnak ilyenkor kritikátlanul összemosni, csekély sikerrel, hiszen a végeredmény nem lehet más, mint annak megállapítása, hogy a regényalak nem olyan, mint életbeli megfelelője. Hátha egyszer sikerül meggyőzni arról, hogy lehet ezt is izgalmasan csinálni, hiszen világosan nem szöveget vetnek (jó, *vetünk*, mert ilyesmit már én is csináltam) itt össze „élettel", hanem szöveget – szöveggel, vagyis emlékezéssel, levéllel, naplóval.